

BAYEROVA ULICE – původně Horní ulice je pojmenována po Františku Bayerovi. V minulosti šlo o rušnou ulici, měli zde své dílny řemeslníci a krámky obchodníci. Poblíž Bílého mostu do Valašské Bystřice stával (dnes už neexistující) zájezdní hostinec Hostýnek.

Ulice připomíná rožnovského rodáka, sběratele lidových písní Františka Bayera (1853 - 1925). Vystudoval Slovanské gymnázium v Olomouci, působil jako učitel v Rožnově a na dalších školách. Navázal na činnost F. Sušila a B. M. Kuldy, sbíral valašská přísloví a pořekadla. Písně z Rožnovska vydal ve sborníku „Radhošť“. V roce 1874 vydal „Valašské národní pohádky a pověsti z okolí Rožnovského“, v roce 1877 „Rožnov, léčebné místo na moravském Valašsku“ a v roce 1918 „Zaškreme sa, humoresky, švandy, vtípy.“ Spolu s Františkem Koželuhou vydal v roce 1898 pamětní publikaci „Františka Palackého poslední loučení s rodnou Moravěnkou roku 1873“. Založil a řídil beletristické a pedagogické časopisy a knihnice. V letech 1867- 8 řídil s J. Večeřou olomouckou literární revue „Koleda“.

PALACKÉHO ULICE – Rožnov patřil v polovině 19. století mezi nej-uvědomělejší města moravská. Vřelý vztah mělo město k historikovi Františku Palackému (1798-1876). Když roku 1868 přivezli Rožnovaně do Prahy kámen na základ Národního divadla, byl to právě František Palacký, který ho uvítal slovy: „Z posvátného někdy Radhoště ode-vzdávám Vám z útrob mohutné jeho hory základní kámen jako příspě-vek k památné svatyni, budované pro zvelebení umění vlasteneckého a ušlechtnění srdce i života našeho národního.“

Roku 1873 navštívil František Palacký Rožnov a ubytoval se v domě č. p. 202 u přítele, zemského poslance, deklaranta a někdejšího sta-rosty Michala Jurajdy (1812-1874); tuto událost připomíná pamětní deska na domě. Ke cti Rož-novanů slouží, že už tři roky po smrti Františka Palackého mu město postavilo na křižovatce nedaleko Lázeňského domu pomník.

Místem společenského dění v Palackého ulici byl hotel Koruna. Vzpomíná paní Anna Čubová: „Za mého mládí to byla pro mne sváteční ulice, ulice mládí, radosti, štěstí a vzpomínek. Z hotelu Koruna zaznívala krásná hudba. O ta-nečníky nebyla nouze. Protančila jsem tam pět krásných roků až do své dospělosti.“

Původní hostinec U Koruny byl postaven v letech 1840–1842. Po válce přistavil jeho majitel pan Majer k hostinci hotel Koruna. Přes ulici měl své místo hostinec Plzeňský dvůr, ten byl v 50. letech 20. století zrušen a místnosti byly využity pro školní účely.

LÁZEŇSKÁ ULICE – zelení překypující ulička je upomínkou na lázeňskou historii města Rožnova, sahající až do roku 1796, kdy na popud MUDr. Františka Kročáka zavítali do Rožnova první čtyři neduživci. Pro příznivé klimatické podmínky byl Rožnov řazen mezi nejzná-venější léčebné lokality v Evropě a přirovnáván k Davosu ve Švýcarsku nebo k Meranu v Itálii.

Řád dal lázním správce rožnovského panství Josef Drobník, který upravil městský park (zvaný Hájnice) a v roce 1820 založil léčebný ústav. Ve 2. polovině 19. století lázně na světovou úroveň pozvedli MUDr. František Polanský a MUDr. Vladislav Mladějovský. Lázeňský (dnes Společenský) dům, vybudovaný pro větší pohodlí hostů v roce 1874, sloužil za nepříznivého počasí k promenádě, podávala se zde žinčice, časem přibyla ordinace a čítárna, hrálo se zde divadlo a kino.

Roku 1881 byl nedaleko vybudován objekt Rudolfo-Stefanium, pojmenovaný na památku sňatku korunního prince Rudolfa a princezny Štěpánky. Poskytoval bezplatně ubytování nezáměrným důstojníkům a úředníkům Rakousko-Uherska. Objekt později sloužil školním účelům, učil zde také básník a prozaik, člen České akademie věd Metoděj Jahn (1865–1942).

Pamětní deska při vstupu do Společenského domu připomíná klima-tické lázně od jejich vzniku až po rok 1950, kdy se někdejší dřevěné městečko proměnilo na moderní průmyslové město.

NERUDOVA ULICE – patří k nejkratším v Rožnově. Kolorit staroby-losti jí dodává budova někdejšího mlýna, jehož kola po staletí pohá-něla voda z rožnovské Struhy; ještě ve druhé polovině 20. století byl v provozu. Patřil sem hotel Elzer z roku 1844, který původně sloužil jako kavárna, pak jako hotel se 22 pokoji (později známý jako hotel Novák, hotel Rožnovan, dnes hotel AGH). Nedaleko se nacházely lázně, jejich historie sahala až do časů rožnovského lá-zeňství.

Původní domky se zahrád-kami nahradily v této lokali-tě nové výstavné domy ko-merčního charakteru, svou dispozicí uchovají zdání ur-čité spletnosti. Pojmenována je tato ulice po českém spisovateli a no-vináři Janu Nerudovi (1834 - 1891), průkopníkovi realistického pohledu na svět v poezii i v pró-ze; považovaného za zakladatele moderní české fejetonistiky. Z jeho poezie jsou nejznámější „Písně kosmické“, „Prosté motivy“, „Zpěvy páteční“, z prózy „Arabesky“ a zejména „Povídky malostranské“.

PIVOVARSKÁ ULICE – v rohu mezi říčkou Hážovkou a řekou Bečvou (odtud pochází pravděpodobně název města – Rožnov) se nachá-zí nejstarší osídlení města. Začíná u kostela Všech svatých (z roku 1745). V přílehlé faře zřídil roku 1872 kaplan František Koželuha prv-ní veřejnou knihovnu v Rož-nově. Měla zde své místo dnes již neexistující Jakší-kova hospodářská usedlost č. p. 18; zmínka o ní po-chází z roku 1560; písemná zmínka je o Jakšíkově rodu z roku 1614. Někdejší Fassmannův zámeček slou-žil po roce 1948 také jako

Městská knihovna, později jako stanoviště místního oddělení SNB, od roku 1990 Státní policie; po roce 2000 byl navrácen původnímu majiteli. Poslední dřevěnou stavbou je zde zčásti ještě původní dřevě-nice legendárního folkloristy strýce Miloše Kulišáka (1896-1970). Závěr Pivovarské uličky patří nejstarší průmyslové části města. Po-čátky Fassmanovy papírny sahají až do 17. století. Dnes už zaniklý pivovar nechal pro celé panství r. 1712 vystavět Karel Jindřich z Žerotína. „Do pivovaru lidé chodili s kbelíky na mláto pro drůbež, od toho získala ulička pojmenování jako Pivovarská,“ vzpomínal pan Jakšík. V závěru Pivovarské uličky se do říčky Hážovky vlévala rožnovská Struha, která zásobovala obyvatele Rožnova užitkovou vodou, pohá-něla mlýny i pilu na dřevo; kolem roku 1970 zanikla.

Už třetím rokem zcela neformálně pracuje při Městské knihovně v Rožnově pod Radhoštěm skupina rožnovských seniorů na projektu „Město v mé paměti“.

Pro svou činnost si jako téma zvolili „Město v mé paměti“, tedy jakési ohlédnutí do časů, které už současné generace nepamatují. Seniori se na této činnosti velmi výrazně podílejí vlastní literární tvorbou, ze které vzešly netradičně pojaté průvodcovské publikace po dřívějším Rožnově: Historie rožnovské struhy, Městský park „Hájnice“ a Malá procházka po rožnovském náměstí. Ve spolupráci s dětským literárním kroužkem Louskáček a ZŠ Sedmikráska vyšel Dětský průvodce Rožnovem. Dalším počinem jsou Pozoruhodné rožnovské ulice, viděné paměti seniorů.

Tento zajímavý a svým pojetím zcela nevšední projekt přináší jedno důležité poznání a to, že vzájemné setkávání a propojování myslí lidí probouzí v člověku to, co je v něm dobrého. Projekt probíhá pod záštitou Obce spisovatelů.

KRAMOLIŠOV – ulice pojmenována po spisovateli Čeňku Kramolišovi (1862-1949). Jeho rodný domek byl po roce 2000 demolován, na ploše je instalována symbolická bronzová plastika.

Čeněk Kramoliš působil jako učitel a školní inspektor. Napsal čtyři desítky dějepisných, národopisných knih a historických románů. Většina z nich se váže k Valašsku.

V roce 1894 debutoval románem o rebéliích v Zubří „Bratři Doliňáci“. Z dalších knih to je „Moravská babička“, „Pisničkář Jurka“, „Valašská vojna“, „Vězením a vyhnanstvím“, „Za bouře a blesku“, „Život na horách“. Kromě dalšího sepsal také „Kroniku města Rožnova“, a pro Vlastivědu moravskou „Rožnovský okres“.

K nejpůvabnější knížce Čeňka Kramoliše „Moravská babička“ poznamenává Milan Hambálek: „Čeněk Kramoliš čerpal ze svého rodného města nejen životní sílu, ale i náměty pro své literární dílo. Úzce spolupracoval s rodícím se Valašským muzeem v přírodě, podílel se na uspořádání městského archivu. Osvětovou činností se snažil zlepšit kulturní a hospodářské poměry kraje, podporoval zřizování knihoven, pomáhal při vedení obecních kronik, sbíral materiál pro články a literární tvorbu. Jen málokterý kraj se může pochlubit spisovatelem, který svým obyvatelům přiblížil minulost, ale i život na vesnici tak, jako Čeněk Kramoliš. Řada jeho vlastivědných prací má dnes nedocenitelný význam.“

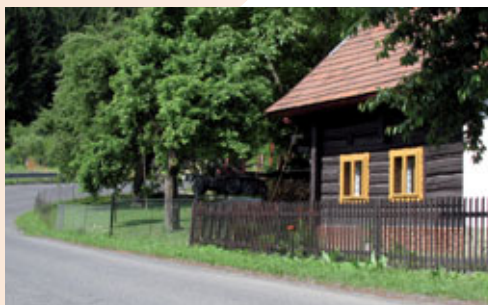
BUČISKA – zákoutí pěkných vilek se nachází v jihozápadní části města na úpatí Hradiska, v blízkosti areálu skokanských lyžařských můstků a zimního stadionu, má zajímavou historii „V letech 1922 – 1924 zde bylo postaveno podle významného českého architekta Jana Kotěry deset dvojdomků, určených pro zaslužilé zaměstnance Vítkovických železáren ve výslužbě, většinou úředníky nebo techniky,“ vzpomínají paní Marie Brandstettrůvá a pan Josef Lichnovský.

„Osadníci byli ponejvíce německé národnosti; v roce 1934 žily na Bučiskách jen tři české rodiny, i ty měly pevnou vazbu na Vítkovické železářny. Soužití národností bylo poklidné, až do vyhlášení Protektorátu. V průběhu druhé světové války navštěvovali některé německé rodiny důstojníci německé armády, usídlení v hotelu Radhošť. V posledních dnech války Němci evakuovali. Při přechodu fronty byly domky zpuštěné. Prázdné vilky po válce obýdleli ti, kteří při bojích o Rožnov přišli o své domovy.

V šedesátých letech Vítkovické železářny předaly všechny domky na Bučiskách i s jejich příslušenstvím Městskému národnímu výboru v Rožnově p. R.; město vily po několika letech rozprodalo soukromým osobám.

UHLISKA – jsou součástí Rožnova pod Radhoštěm od roku 1907. Místo původně osídlili uhlíři, kteří v okolních lesích pálili dřevěné uhlí. Na Uhliska vzpomíná paní Helena Polášková: „Prožila jsem zde své bezstarostné dětství, často se k němu ve vzpomínkách ráda vracím. Z generace na generaci přechází různé zvyky, podnes nám je připomínají vnučata. Ani nevím, kolik lidí dnes zná letopočet, v němž se

prvně objevuje název naší osady Uhliska. Trámy, na kterých byla vyryta data staveb dřevěných valašských chalup už pomalu mizí. Mnohé vzácné doklady, jako Kupní smlouvy, Domovské listy a podobně jsou uloženy v rodinách na památku, jako symbol života několika generací, a také pro generace příští. V Ročence od Čeňka Kramoliše se kolonie Uhliska uvádí v roce 1660 jako paseky. V tomto roce prodal Jan Hanzlík, otčím Martina Vítkova, tomuto paseky Uhliska za 20 fl. Podnes je v Uhliskách dům rodiny Válkové, připomínaný z roku 1786.

Ke starým rodinám patří Jan Drahoš (1857), Martin Drahoš (1859), chalupník, tkadlec Jan Drahoš (1888), Vincenc /Čeněk/ Žingor (1889), Čeněk Žingor, nar.1862, krejčí, vdovec (1890), Čeněk Žingor – dům neobydlen (1921), Jan Cerhák a Marie (1926). Z knihy Moravská babička od Čeňka Kramoliše se dovídáme, že jeden z Drahošů z Uhlisk chodil ke stařeince Kramolišové pomáhat tlačit zeli.“

Projekt „Město v mé paměti“ je finančně podpořen z programu „ČSOB a Poštovní spořitelna pro podporu regionů“.
Vydáno v roce 2009

**Pozoruhodné
rožnovské ulice**